

2019Z15321

Vragen van het lid **Lodders** (VVD) aan de Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit over *het gebruik van biostimulanten* (ingezonden 22 juli 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met de verschillende artikelen op Boerderij.nl over biostimulanten?¹

2. Klopt het dat er op dit moment meer dan 1.000 biostimulanten op de markt zijn?

Vraag 3

Welke instantie(s) houden toezicht op gebruik, verkoop, werking, risico's en dergelijke van biostimulanten?

Vraag 4

Klopt het dat op het etiket van biostimulanten niet hoeft te worden vermeld welke ingrediënten zoals bijvoorbeeld kruidenextracten, etherische oliën of micro-organismen toegevoegd zijn aan de biostimulanten? Waarom hoeven deze ingrediënten niet vermeld te worden op het etiket?

Vraag 5

Als het etiket niet hoeft te vermelden welke ingrediënten in een biostimulant aanwezig zijn, hoe kan een gebruiker dan de mogelijke risico's of gevolgen van het gebruik van een biostimulant inschatten?

Vraag 6

Kunt u toelichten hoe het proces van implementatie van de recent in Brussel aangenomen Europese Meststoffenverordening eruit gaat zien? Wanneer is het voornemen om deze aanpassing in Nederland te implementeren? Wie is verantwoordelijk voor het voorbereidende werk? Wanneer is duidelijk hoe

¹ <https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2019/5/Skal-lijst-bevat-niet-toegelaten-bestrijdingsmiddelen-432290E/> (28-05-2019)

<https://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2019/6/NVWA-maande-Skal-op-opschonen-meststoffenlijst-435625E/> (05-06-2019)

<https://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Achtergrond/2019/7/Gewasbeschermingsmiddel-is-geen-bestrijdingsmiddel-448466E/> (09-07-2019)

<https://www.boerderij.nl/Akkerbouw/Achtergrond/2019/7/Vrijheid-blijheid-voor-biostimulanten-voorbij-448166E/> (10-07-2019)

een dossier van een biostimulant (met gewasbeschermende werking) moet worden opgebouwd?

Vraag 7

Deelt u de mening dat het gebruik van biostimulanten veilig moet plaatsvinden en dat voorkomen moet worden dat de sector te maken krijgt met schadelijke gevolgen van het gebruik van ingrediënten waarvan zij niet kunnen weten dat deze in een biostimulant verwerkt zijn, waarmee de sector in het geheel in een negatief daglicht komt te staan?

Vraag 8

Klopt het dat *Bacillus amyloliquefaciens* MBI 600 gebruikt wordt in «groene» gewasbeschermingsmiddelen? Wordt deze bacteriestam ook gebruikt in biostimulanten? Zo ja, op welke manier kan een gebruiker of controleinstantie zien dat deze bacteriestam is toegevoegd aan bijvoorbeeld een biostimulant? Klopt het dat deze bacterie-strain resistent is tegen diverse antibiotica die in de gezondheidszorg als klinisch relevant worden beschouwd? Wat vindt u van dit gebruik? Ziet u een risico dat deze resistente bacterie volvelds gespoten wordt? Zo ja, waarom is dit toegestaan? Zo nee, kunt u dit wetenschappelijk onderbouwen? Zo nee, op basis van welke informatie vindt u dit gebruik niet schadelijk?

Vraag 9

Worden er meerdere *Bacillus*-stammen gebruikt in de «groene» gewasbescherming of biostimulanten? Hebben deze stammen een toelatingsprocedure bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) doorlopen? Zo nee, is er bepaald of één of meerdere stammen resistent zijn? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Klopt het dat er biostimulanten op de markt zijn met het micro-organisme *Aspergillus niger*? Bent u op de hoogte dat *Aspergillus niger* bij mensen één van de meest voorkomende oorzaken van otomycosis, een schimmelinfectie in het oor, is? Klopt het en wat vindt u ervan dat dit micro-organisme zonder toelating gebruikt mag worden?

Vraag 11

Zijn er nog andere micro-organismen (zoals bijvoorbeeld *Pseudomonas chlororaphis* stam MA342, *Bacillus pulilis* stam OST 2808, *Trichoderma asperellum* (stam T34) en *Streptomyces* K61) die gebruikt kunnen worden in een biostimulans? Zo ja, zijn deze onderzocht en wat zijn daar de risico's van?

Vraag 12

Op welke manier wordt er internationaal (ook buiten Europa) samengewerkt om de kennis op dit onderwerp te vergroten en gebruik te maken van elkaars onderzoek (methode)?

Vraag 13

Bent u bekend met het Amerikaanse Generally Recognized As Safe (GRAS)-systeem? Wat vindt u van dit beoordelingssysteem? Is het GRAS-systeem een goede werkwijze waarbij beoordeeld wordt of een product of productgroepen veilig zijn voor mens, dier en milieu om deze dan op de GRAS-lijst te plaatsen zodat de land- en tuinbouw deze producten transparant kan gebruiken?

Vraag 14

Sluit deze werkwijze en gedachtegang niet veel beter aan bij het innoveren van plantweerbaarheid die onze land- en tuinbouwers nodig hebben? Zo nee, waaruit blijkt dit?

Vraag 15

Wat vindt het Ctgb van deze GRAS-systematiek? Wordt deze aanpak al vaker gebruikt?

Vraag 16

Hoe oordeelt u over het initiatief rondom het Algemeen Beschouwd Als Veilig (ABAV)-keurmerk dat privaat alvast met het Amerikaanse systeem aan de slag is gegaan? Bent u bereid om samen met het Ctgb een samenwerking aan te gaan om dit keurmerk (of een soortgelijk aan GRAS) te gebruiken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Hoe gaat u de recent aangenomen motie Ziengs/Lodders (Kamerstuk 27 858, nr. 468) waarin u verzocht wordt de procedure tot toelating van biologische gewasbeschermingsmiddelen te versnellen door gebruik te maken van de informatie van landen waar deze middelen al zijn goedgekeurd uitvoeren? Bent u bereid om hiervoor ook naar het GRAS-systeem te kijken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Eerder is Skal gemaand tot het opschonen van de meststoffenlijst. Kunt u bevestigen dat de meststoffenlijst voldoet aan de geldende wet- en regelgeving? Zo nee, waarom niet en wanneer is deze lijst wel op orde?

Vraag 19

Controleert en handhaaft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) op leveranciers van biostimulanten die een gewasbeschermingsclaim uitdragen met hun biostimulant? Zo ja, hoeveel controles hebben er in 2017, 2018 en de eerste helft van 2019 plaatsgevonden? Hoeveel overtredingen of onvolkomenheden zijn er in deze perioden geconstateerd en wat waren de sancties? Zo nee, waarom is hier (ook na melding door derden) niet overgegaan tot controles?

Antwoord 20

Wilt u deze vragen één voor één beantwoorden?